

Турмуш ўртоғи хаста, бошпанасиз қолган
аёлга шундай дейишди:

«Эринг ўлса,
уй берамиз!»

3-с.

QISHLOQ OILAVIY POLIKLINIKASI

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

ЖАМИЯТ

№ 15 (651)
2019 йил
19 апрель,
Жума

Ижтимоий-сиёсий газета

2006 йил 31 августдан чоп этила бошлаган

www.jamiyatgzt.uz

@

.uz

5-с.

«БУ СИЗГА
ТРАЛИВАЛ
ЭМАС»

4-с.

«Энди мени
изламанг!»...

МФЙ

Одамлар
кимга
ишонсин?!

«Шеърларимдан
кўра сизнингиздан
кўпроқ фойда бор»

2-с.

ҚИСҚА
САТРАЛДАРДА
ЎҚИҢ!

Ўзбекистонда 2023 йилдан бошлаб электр энергияси учун нархлар
камида 3 йил ўзгармайди.

Ҳадеб эшитмайлик, кўрайлик ҳам!

ҳолларда журналистларнинг масала юзасидан факт ва маълумотларга етарлича эга эмаслиги ёки улардан унумли

Жамият ҳаётидаги у ёки бу муаммони сиз билан биз биргаликда ҳал этишга қодирмиз. Бу йўлда айрим тўсиқлар, қийинчиликлар бўлиши мумкин, аммо шунда ҳам устунлик биз томонда. Чунки муаммони назоратга олишга аввало, қонунан ҳақимиз, шунга монанд имкониятимиз ҳам етарли. Фақатгина эътибор, ташаббус, масъулият бўлса, кифоя. Жамоатчилик назорати аини шу сифатларни талаб этади.

«Давлат дастурларининг амалга оширилишида жамоатчилик назоратини ўрнатиш: журналистлар ҳамда давлат ҳокимияти органларининг манфаатли ҳамкорлиги» лойиҳаси доирасида ўтказилган республика анжуманининг мазмун-моҳияти мана шу масалага бағишланди.

Тадбир Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги ҳамда Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси билан ҳамкорликда ташкил этилди. Унда вилоят ҳокимлиги ахборот хизматлари раҳбарлари, ҳудудий босма ва онлайн нашрларнинг бош муҳаррирлари, блогерлар, фаол журналистлар иштирок этди.

Таъкидланганидек, жамоатчилик назорати субъекти сифатида ОАВ давлат органларига ариза, шикоят ва таклифлар билан мурожаат қилишга, шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда уларга сўровлар юборишга ҳақли. Шу орқали муайян муаммо ечимига кўмак беради. Хўш, амалда ушбу механизмдан мақсадли фойдаланишда қандай муаммо, камчиликларга дуч келиняпти?

— Бу масалада айрим давлат органларида ахборот хизмати фаолияти йўлга қўйилмаганини асосий камчиликлардан бири дейиш мумкин, — дейди «Қаншақадарё пресс» газетаси бош муҳаррири Шерзод Боллиев. — Ёки аксинча, мавжуд ахборот хизматлари фаолияти қониқарсиз. Айримларида мутахассислиги умуман мос бўлмаган кадрлар фаолият юритади. Уларга ўз вазифасидан ташқари ахборот хизмати ишлари

юклатилган. Бундай аҳволда қайсидир муаммони давлат органлари билан ҳамкорликда ўз вақтида самарали ҳал этиш қийин. Бундан ташқари, бирор масала юзасидан давлат органларига мурожаат этсак, расмийчилик, қоғозбозликка кўп дуч келаемиз. Буйруқ, расмий хат, режа, ҳуллас, шу каби ҳужжатлар сўралади. Тажрибамдан келиб чиқиб айтишим мумкинки, буларнинг бари жамоатчилик назоратидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликка салбий таъсир кўрсатади.

Тадбирда, шунингдек, Давлат дастурларига оид ислоҳотларнинг ҳаётга татбиқ этилиши билан боғлиқ жамоатчилик назоратини ўрнатишда айрим

фойдалана олмаслиги, баъзи ташкилотлар сўралган ахборотларни фақатгина рақамларда тақдим этиш билан чекланётгани танқид қилинди.

Камчиликлар, муаммоларни шунчаки санаб ўтиш, бот-бот эшитиш бефойда экани тайин. Ҳамма гап танқидларни таҳлил қилиб, уларнинг бартараф этиш чораларини кўриш ва энг муҳими, шунга монанд амалий иш кўришда. Анжуман якунлари бўйича шундай хулоса қилсак, ҳар томонлама тўғри бўлади.

Феруза КАРИМОВА

Китоб инсоният ихтиролари ичида энг қадими, энг нодири ва энг мўътабаридир. Зеро, бир китоб — дунёга келгунига қадар қанча одам заҳмат чекади, тунни тонгга улаб ишлайди. Умуман, китоб муқаддас манба. Бульгаков таъбири билан айтганда «Қўлёзмалар ёнмайди». Бирор манба китобга айландими, у қадерда, қачон бўлмасин, бир куни қўлга олинади, ўқилади. Аини пайтда дунёда миллионлаб ношир миллиардлаб китобни нашр қиляпти. Қўлга китоб олганда унинг ичидаги оламга ошuftа бўлмаган, варақларнинг ўзига хос ифорида баҳра олмаган одам бўлмаса керак.

Бугунги кунда мамлакатимизда китоб ўқишга қизиқиш анча жонланди. «Китобхон оила», «Ёш китобхон» сингари танловлар келажак авлодни қўлга китоб олишга қизиқтирмоқда. Аиниқса, техника тараққиёти бу соҳани ҳам четлаб ўтмади. Китобларнинг электрон нусхалари, аудиокитоблар жорий этилди. Бу қўлда китоб олиб юришга имкон бўлмаганда ҳам мутолаа учун имконият яратилди.

Ҳар гал китоб дўконига кирар эканман, қуруқ чиқишга хижолат бўламан. Ўзим учун бўлмаса, фарзандларим учун бирор манба харид қилишга ошиқман. Турмуш ўртоғим ҳам болаларнинг китоб ўқишга алоҳида эътибор қаратади. Улар билан мусобақага китоб ўқийди.

Бугунги кун китобхонининг дили, савияси баланд, аммо... Баъзан китоб

Шеърларимдан кўра сигирингиздан кўпроқ фойда бор

дўконларига кирсам, чиройли муқовали, пўрим китобларга ҳам дуч келаман. Уларни варақлаб кўриб, ашаддий детектив, олди-қочди гаплар, ҳиргойиғаям тушмайдиған шеърлар ўқийман. Эсиз, эсиз... Бўни биров сотиб олмаслигини, талабаларга пуллаш даври ҳам ўтганини китоб чоп қилдираётганларнинг ўзи ҳам биледи. Назаримда, уч-тўртта китоби чиққан деган ном олиш, қариндош-уруғ, қўни-қўшиғи тарқатиб, таниш топиб, бирорта хонандага айттириш учун чоп эттиришса керак. Кейинги китобнинг номи радиола «хит» бўлиб, тингловчиларни хит қилган қўшиқ номи билан чиқиб туради. Майли, ҳар ким билганича яшайди. Нашриётларга ҳам иш керак. Лекин китоб деган мўъжизанинг қиммати-чи? Қоғознинг увולי, нашриётда ишлайдиганларнинг меҳнати-чи?

Мен ҳам шеърлар машқ қилиб адабиётга кириб келганман. Ҳалигача тўлқинланган, ҳайратланган лаҳзаларимни қоралаб қўяман. Бир куни қайнотам: «Агар китоб чиқармоқчи бўлсанг, бирорта сигиримизни сотардик, яна тортиниб юрмагин», деб қолди. Шунда: «Ота, менинг шеърларимдан кўра сигирингиздан кўпроқ фойда бор», дедим. Чунки ўзимни истисдод сифатида тан олмайман. Шундай экан, ёзганларимни бошқаларга қандай юқтира оламан. Бу гапни айтишдан мақсадим мақтанаш эмас.

Китоб ўқиб, одам ҳам дам олиши, ҳам руҳи юксалиши, ҳам идроки теран тортиши керак. Битта мағизли гап излаб, қирқ бетлик тўпламни ўқиб чиқиши керак эмас. Афсуски, ёшларни чалғитадиган бундай манбалар кўп. Муқовада чиройли сурат, қалин ва сифатли қоғозлар... Ичи эса «Том бошида тоғора...» Бу-

Муҳокама

нақа китоб чиқариб ном қозонишнинг ҳам даври ўтди, шекилли. Чунки бугунги китобхонни алаб бўлмайди. Шундай муаллифлар борки, шеър ёзди, қўшиқ айтди, кино ёзди, роль ўйнади... Уч-тўрт сўм моддий бойлик орттирмаган бўлса, маънавиятга ҳеч нарса бермади. Энди китоб чиқариб машҳур бўлиш қийин. Шундай экан, фарзандларининг уч-тўрт машқини олиб, нашриётга юғураётган ота-оналар аввал уларга китоб олиб берсин. Улар китобнинг улуг манба эканини англасин. Ёши бир жойга бориб, ижодга кириб келган муаллифлар куда-андаларига, қариндошларига тўпламларини

тарқатмоқчи бўлса, шунинг ўрнига Навоийнинг китобларини совға қилсин, халқ оғзига ижоди намуналари том-том бўлиб нашрдан чиқяпти, шуларни совға қилсин. Шунда кўпроқ саовбога эришган бўларди. Майли, замон шундай. Ҳамма истаган ишини қилади, китоб чиқаришнинг ёмон томони йўқ, деймиз! Барибир китоб чиқармоқчи бўлаётган ёшлар, катталарга айтишни истаганим шу: китобнинг муқаддаслигини унутманг, у бизнинг ҳавойи гапларимиз билан тўлдирилдиган манба эмас.

Манзура ШАМС

Тошкентда жорий йил 31 май куни Осиё журналистлари ассоциацияси медиа-форуми ўтказилиши режалаштирилмоқда. Тадбир давомида Ўзбекистон Республикаси Президентига «Осиёда йил одами» мукофоти топширилиши кўзда тутилган.

1979 йилда Тошкент вилояти Зангиота туманида Ўрта-Овул шошилич тез тиббий ёрдам маркази ишга тушган. Бир йил илгари туман марказида замонавий шошилич тез тиббий ёрдам маркази курилиб, мазкур шифохона янги жойга кўчирилди. Унинг ўрни эса айни пайтда каттагина харобага айланган.

Тўғри, битта биноси 17-қишлоқ оилавий поликлиникаси учун қолдирилган. Лекин бу поликлиника аҳолини тўлиқ қамраб ололмапти. Шу ерда яшовчи фуқароларнинг айтишича, янги шифохонага олиб борилган, ётиб даволаниши керак бўлган беморлар жой бўшаши учун ҳафталаб навбат кутишга мажбур. Поликлиникада эса фақат кундузи ётиб даволаниш учун шароит бор, холос.

O'zLiDeP Зангиота туман Кенгаши ходимлари билан ҳудудни ўргандик. Чиндан ҳам бир йил олдин барча касалликларни даволаш имконига эга бўлган шифохона ҳозир ачинарли аҳволда. Атроф аслатхона. Баҳор келгани учун дарахлар уйғонган, шифохонанинг боғи кўм-кўк тусга кирган. Бироқ бу ҳам унинг аянчи аҳолини яшира олмайди. Шифохона ҳудудига бошқа томондан кирганда замонавий талаблар асосида таъмирланиб, одамларни қабул қилаётган поликлиника ҳавини келтиради. Орқа томони эса...

«Шифохонамизни қайтаринг!»

— Асосий шифохона кўчгандан кейин мана шу поликлиника таъмирланиб, фойдаланишга топширилди, — дейди **поликлиника бўлим мудри Нодира Кўзиева**. — Худудимиз катта. Тасарруфимизда 23 минг нафарга яқин аҳолиси билан 8 та маҳалла бор. 10 та кундузги ўрнимиз барча талабларга жавоб беради. Аммо ётиб қолишга мўлжалланмаган. Шифохонанинг қолган бинолари туман тиббиёт бирлашмаси ҳисобидан чиқарилиб, ҳокимлик балансига ўтказилди. Айни пайтда 46 нафар ходим билан имкон қадар аҳолига хизмат кўрсатяптимиз.

Нодира опа ҳамроҳлигида ташландиқ шифохонанинг бошқа ҳудудларини ҳам кўздан кечирдик. Сўнг маҳаллалар аҳолиси билан суҳбатлашдик.

— 92 ёшдан ошган онам бор, — дейди **«Обод турмуш» маҳалласида яшовчи Қаҳрамон ота Маъруфжонов**. — Ўзим ҳам пенсиядаман. Кексалик ўз таъсирини кўрсатиб, онамиз тез-тез оғриб туради. Илгаридан юраги сиқиб тура-

Турмуш ўртоғи хаста, бошпанасиз қолган аёлга шундай дейишди:

«Эринг ўлса, уй берамиз!»

диган эди. Ўзимизнинг шифохонада бу касалликни даволайдиган врачлар ҳам бўларди. Қачон тоби қочса, шу ерда даволатардик. Шифохона кўчгандан кейин қийналиб қолдик, болам. Бир сафар оғриганда янги шифохонага олиб бордик. Жойларнинг барчаси банд экан. Кейин мажбур бўлиб, Янгийўл туманидаги хусусий клиникага ётқиздик. Ўзингиз биласиз, хусусий клиникаларнинг нархи қимматроқ. Ҳа, деб у ерда даволатиш оғирлик қилипти.

Худудда яшовчи Алишер ота Шералиевнинг айтишича, ҳатто, туғуруқдан олдинги махсус тиббий муолажа олишга, борган келинига жой топилмаган.

— Кейин бошқа шифохонага олиб бордик, — дейди **Алишер ота**. — Бу ерда рўйхатда турмаслигини айтиб, яна қайтаришди. Мажбур пойтахтга олиб бордик, анчагина маблаг сарфладик. Энди ўйлаб кўринг, туғиш вақти келган бўлса-чи? Бошқа шифохонага улгурмай қолса-чи? Ўзим ҳам Афғонистонда хизмат қилганман. Тез-тез чақириб, қўриқдан ўтказиб туришди. Янги шифохона узоқ. Кейинги пайтларда ҳамма чақирганларига ҳам боролмаяпман.

Туман аҳолиси 200 минг нафардан зиёд. Битта шифохона уларни тўлиқ қамраб ололмаётган бўлса, тайёр шифохонани таъмирлаб, одамларнинг оғирини енгил қилиш қийинмикан? Ёки битта туманда иккита шифохона бараварига иш юритса, бунинг нимаси ёмон?

— Янги шифохона барча талабларга жавоб беради, — дейди **«Обод турмуш» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ҳикмат Абдуллаев**. — Замонавий тиббий жиҳозлар билан таъминланган. Аммо талаб анча юқори. Айниқса, бугунгидай фасл алмашинуви пайтида кўпгина касалликлар кўзгалди. Шуларни ҳисобга олиб, мутасаддилардан худудимиздаги тайёр шифохонани қайта ишга туширишларини сўрардик. Одамлар шу масалала илорамизга ҳам ёрдам сўраб келмоқда.

— Муурожаатлардан сўнг худудни ўрганиб чиқдик, — дейди **O'zLiDeP Зангиота туман Кенгашининг ташкилий масалалар бўйича раис ўринбосари Илҳом Икромов**. — Айни пайтда шифохонанинг четроқ биноларининг бир-иккитаси таъмирланиб, бешта ногиронлиги бўлган оилага уй сифатида берилган. Бу ҳам савобли иш. Лекин улар атрофи ахлат уюмлари билан ўралган жойда яшамоқда. Тўғри, уларнинг ҳолидан

поликлиника шифокорлари мунтазам хабардор. Барибир, улар бир умр шу аҳволда яшамайди-ку.

Шифохона худудини кўздан кечираётганимизда бинонинг ўртасидан эшик очилиб, қўлида супурги билан бир аёл чиқди. Бу ерда одам яшаётганига ишонмай, жувонни суҳбатга тортидик.

Ҳар бир дақиқа ганимат...

Шаҳноза Омонова. Асли зангиоталик бу аёл фалакнинг гардиши билан чирчиқлик сил касалига чалинган йигита турмушга чиқди. Ижарама-ижара яшаб юришди. Бир ўғил, бир қизни дунёга келтиради. Кейинги йилларда эрининг касали зўрайиб, ишга яроқсиз бўлиб қолган. Уй-жой сўраб, бир неча бор муурожаат этишган. У пайтлар касаллик ҳали зўраймаган эди. Булардан-да муҳтожлар борлиги ҳисобга олиниб, Чирчиқдан уй берилмайди. Касаллик зўрайиб кетгандан кейин аёлнинг доимий яшаш жойи ҳисобга олиниб, Зангиота туман ҳокимлиги ўз қарамоғига олади. Шунинг учун айни пайтда бу оилага вақтинчалик шу ердан жой қилиб берилади.

Оиланинг аҳоли чиндан ачинарли, эрининг касали етмагандай чамаси уч ёшга ўғлида ҳам шу касаллик аломатлари аниқланибди. Тезда ёрдам берилмаса, оиланинг қолган аъзоларига ҳам юқиши ҳеч гап эмас. Чунки улар бир уйда яшайди, бирга овқатланади, бир ҳаводан нафас олади.

— Булардан бўшаб бир иш қилолмайман, — дейди **Ш.Омонова** кўзида ёш билан. — Ҳатто, ҳужжат йиғишга ҳам вақт топишмаяпман. Соғ боламни онамникига ҳам оборолмайман. У ердаги шифокорлар бунга рухсат бермайди. Уйга ҳам кирмасдан кўчадан сўрашиб қайтаман. Эрининг қариндошлари ҳам орани узиб юборишди. Суянадиган ҳеч кимимиз қолмади. Бир ўзим улгуролмаяпман. Шифохонага ётишга эса умуман имконимиз йўқ. Нодира Кўзиеванинг айтишича, бу касаллар алоҳида яшаш керак. Эракнинг касали деярли охири нуқтасига етган. Болани эса даволаса бўлади. Кўз олдимида икки нарасида уйнаб ўтирибди... Улар ҳеч нарсани ўйламайди...

Ҳозирча улар шунга мажбур. Хонада иситиш мосламаси, музлаткич ҳам йўқ. Маҳалла-қўй, одамлар қарашиб турибди, бироқ булар тез-тез ва кучли овқатланиши керак. Муҳими, махсулотлар эскирмаган бўлиши лозим. Шуларни ҳисобга олиб,

партия фаоллари оила уй билан таъминлангунга қадар ҳомийлар ёрдамида музлаткич ва иситкичлар олиб берилган бўлди.

— Иложсизликдан қайта-қайта муурожаат қилаямиз, — дейди бемор **Хиросиддин Омонов**. — Охири тумандаги мутасаддилардан бири: **«Сен тириксан-ку! Агар, сен ўлсанг, оилангга уй ажратилади»**, деди. Кимнинг қачон кетиши бандасининг қўлида эмас-ку! Айтнинг, ким ҳуқуқ берган унга бундай гапни айтишга?.. Ўлимимга ҳам розиман, бироқ мен ўлгунча бутун оилам касалланмаслигига ким қафолат беради?

Мақола тайёрланиш жараёни бироз чўзилгани сабабли кўнгиноқ қилиб оиланинг аҳолини яна бир бор сўрадик. Партия фаоллари ҳомий топиб, хонадонга иккита иситкич етказиб беришибди.

— Кунни кеча яна туманга бордим, — дейди **Ш.Омонова**. — Мутасаддилар менга «ишламасанг, сенга уй берилмайди» дейишяпти. Фарзандларимни болалар уйига топшириб бўлса ҳам ишлашим керак экан. Акс ҳолда банк менга

кредит бермас экан. Камига, эрим ўлсагина, уй берилишини эшитиш... Ишонинг, бу гапларни айтиш аёл, она учун жуда оғир. Сайёр қабулда Президент администрациясидан келган ходим аҳолими билгандан кейин ҳомийлар ёрдамида уй ажратилиши мумкинлигини айтган эди...

Ўша пайтда тумандаги мутасаддилар ҳам тез орада бу масала ҳал этилишини айтишган. Чунки ҳозирнинг ўзида «мана сенга уй» дейиш ҳеч кимнинг қўлидан келмайди. Оиланинг ёлғиз қаровчиси рўзгордан ортмайди. Оила аъзолари учун эса ҳар бир кун, ҳар бир дақиқа ганимат...

Шифохонанинг тақдир одамни бир ташвишга солса, бу оиланинг аҳоли ўн чандон ўйлантиради. Умид қиламизки, бу масалалар Тошкент вилояти ҳамда Зангиота тумани раҳбарияти эътиборидан четда қолмайди. Чунки бугун Президентимиз талаб қилаётган бош мақсад — одамларнинг оғирини енгил қилиш!

Нуриддин УБАЙДУЛЛАЕВ,
«Жамият» муҳбири

Марказий Осиё мотоциклчилари Ўзбекистонда мотомавсумни очиб беради. Мотофестивал-га «Миллий» стадиони олдида 4 май куни соат 8:30 да старт берилади.

КИСҚА САТРЛАРДА ҲУНГ!

Одамлар кимга ишонсин?!

Четдан назар солсанг, ҳаммаси кўнгилдаги-дек. Аммо кўз билан кўриб, қулоқ билан эшит-гач, асл манзаранинг гувоҳи бўласан.

Хуллас, Пастдаргом туманидаги секторлар фаолияти, у ерда олиб борилаётган ишлар кўлами билан танишиш мақсадида тўртинчи сектор ҳудудида бўлди. Секторда 27 та маҳалла фуқаролар йиғини бўлиб, унда 80 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилар экан. Айни пайтда давлатимиз раҳбарининг «Аҳоли муаммолари билан ишлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони талабларидан келиб чиқиб, секторда муаммолар хонадонма-хонадон ўрганилмоқда. 3 580 та хонадонда 102 та муаммо аниқланган. Шундан 60 тасига ижобий ечим топилган. Мавжуд муаммолар ечими бўйича сектор раҳбари бошчилигида «йўл харитаси» ишлаб чиқилиб, ижроси юзасидан назорат олиб борилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида 4-секторга 2 та мурожаат келиб тушган. Шундан бири сув ҳўжалиги билан боғлиқ муаммо бўлиб, унинг ечими бўйича туман Ирригация бўлими иш олиб бормоқда. Иккинчиси тумандаги «Мангитобод» маҳалласи ҳудудидаги электр симёғочлари яроқсиз ҳолга келиб қолгани, бу аҳолига хавф туғдириши баробарида ноқулай об-ҳаво шароитида электр таъминотида узил-пишлар келтириб чиқараётгани билан боғлиқ. Ушбу мурожаат февраль ойида 4-сектор раҳбари томонидан туман Электр тармоқлари корхонасига йўналтирилган бўлса-да, ҳанузгача бирор чора кўрилмаган. Ҳудуддаги аҳолининг ўрганиш мақсадида «Чандир», «Дўстлик» маҳалла фуқаролар йиғинларида бўлди. Ушбу маҳаллаларга қалар бориладиган йўл жуда абгор аҳволда.

— Маҳалламизга ўтиладиган асосий

йўл ҳақиқатданам эътиборталаб, — дейди «Дўстлик» маҳалласи раиси **Маҳмуд Каримов**. — Ҳозир таъмирлаш ишлари бошланди. Ишқилиб, охиригача етказилса бўлди. Бизни яна бир масала қийнайдми: маҳалла ёшлари таълим-тарбия олаётган 124-мактабга шарт-шароит умуман талабга жавоб бермайди. Туман мутасаддилари томонидан ҳар йили янгидан қурилади, деган қуруқ ваъдалар эшитиб келяпмиз.

Маҳалла раиси бир неча йиллардан буён ўта муҳим, лекин оддий муаммога ечим тополмаётганидан қуйиниб гапирди. Айтишича, маҳаллада фаолият кўрсатаётган 2 та мактаб, 2 та мактабгача таълим муассасаси шундоққи-

на серкатнов кўчада яқин жойлашган. Ўқувчи-ёшлар, тарбияланувчиларнинг йўлдан кесиб ўтишида хавфсизлиги таъминланмагани учун йўл белгилари ўрнатилишини сўраб туманда борманг идораси қолмабди. Афсуски, дардига қулоқ тутадиган мутасадди топилмабди.

Сектор ҳудудидаги «Фурқат» маҳалласига борганимизда аянцили манзарага гувоҳ бўлдик. Ҳудуддаги политехника касб-ҳунар коллежидаги битта хонага жойлашган маҳалла идорасидан бирорта вакилни топишнинг иложи бўлмади. Маҳалла раисининг қабулига келган фуқароларнинг эса фиғони фалакка ўрлайди.

— Маҳалламиз идораси билан бирор муаммони ҳал қилиб бўлмади, — дейди **Муҳаббат Йўлдошева**. — Ўзимдан мисол, қарамоғимдаги икки нафар набирамга моддий ёрдам сўраб, икки йилдан буён маҳалла идорасига қатнайман. Маҳалла раиси Мавлон Турдиев одамлар билан мулоқотда бўлишдан ўзини олиб қочади. Тушунмайман, маҳалла оқсоқоли ва фаолларининг иши шу эмасми, ахир?! Мана, бугун ҳам излаб келиб, ҳеч кимни тополмай ўтирибман. Ўзи буларни тартибга чақиралган бирорта масъул раҳбар борми?

Тўғри, аҳоли туман ҳудуди тўртта секторга бўлинганини билмас. Сектор раҳбарига мурожаат қилса, балки муаммосига ечим топилади. Янаям билмадик. Чунки фикримиз аввалида тумандаги «Мангитобод» маҳалласи аҳолисининг 4-сектор раҳбарига симёғочлар яроқсиз аҳволга келиб қолгани тўғрисидаги мурожаати уч ой ўтса ҳамки, жавобсиз қолаётгани ҳақида тўхтадик. Шундай экан, одамлар кимга ишонсин?!

Шухрат ҚАРШИЕВ,
«Жамият» мухбири

Тан бермай илож йўқ

Анджонликлар азалдан ерга меҳр бериб, ҳар бир қаричидан унумли фойдаланиб келган. Яна бир гап, улар фақат деҳқончиликка қараб қолмайди. Албатта, катагида товуғи, кўрасида кўйи, оғилида моли бўлади.

Масалан, Кўргонтөпа тумани «Шахрихонсой» маҳалласи Ал-Бухорий кўчасида яшовчи Шавкатбек Каримов новвойлик касби билан машғул. Ундан ортиб, дўшпидеккина томорқасида

рўзғори учун керакли барча маҳсулотларни етиштиради. Бир бош сиғири кўшимча даромад манбаи. Тўғри, унинг хонадонига кирган кишини бу ҳайратлангирмаслиги мумкин. Бироқ ларрандачиликдаги маҳоратига тан бермай илож йўқ.

«Қора шаҳзода»

лақабли ҳўроздан тортиб, хорижий мамлакатлар — Туркия, Хитой, Жанубий Кореядан келтирилган 10 дан зиёд турдаги гибрид паррандаларни парваришламақда. Хонадон соҳибининг айтишича, Туркиядан келтирилган ҳўрозлар етилганда 10-12 килограммгача тош босар экан.

— Шу жониворлар ортидан йилда 5 миллиондан орттириб даромад қиялман, — дейди Шавкатбек Каримов. — Зотдор товуқларнинг тухумига харидор қўшни вилоятлардан ҳам келмоқда.

Ушбу ҳудуд сектор раҳбари — Анджон вилояти давлат солиқ бошқармаси бошлиғи хонадон соҳибни билан суҳбатлашиб, унинг бу тажрибасини янада ривожлантириш ва оммалаштириш зарурлигини айтди. Бунинг учун унга 10 миллион сўм имтиёзли кредит ажратилди.

Дилмурод ПАРПИЕВ,
Анджон вилояти давлат солиқ бошқармаси жамоатчилик билан алоқалар ва ҳуқуқий ахборот шўъбаси катта инспектори

Уйи борнинг ўйи бўлмайди

Инсон тақдирига нима ёзилганини билмайди. Баъзан ҳеч қутилмаганда ҳаёт остин-устун бўлиб кетади. Турфа синовларга дош бериш, сабр-қаноат қилиш барчанинг ҳам қўлидан келавермайди. Яна ким осонликча таслим бўлади. Яна кимлардир оила деб аталмиш муқаддас кўргоннинг қалъаларини ўзининг чинакам муҳаббати, садоқати, бир-бирига бўлган ўзаро ишончи, мустаҳкам иродаси, бардоши ва бирдамлиги билан безайди.

Қашқадарёлик Тўраевлар оиласи ҳам бошига тушган қийинчиликлар, азобу уқубатларни мардонавор энгиб ўтганлардан. Оила бекаси Хўлқарой анча вақт турмуш ўртоғи билан ўзининг ота уйида яшаб келди. Кейинроқ ижарага уй топиб, яшай бошлади. Эр-хотин ҳам муқим жойда ишламагани боис ижара ҳақини тўломай, икки фарзанди билан қиш-

нинг қировли кунларида тумандаги фойдаланилмаётган бўш бинолар, эски уйлар ичида яшаган кунлари ҳам бўлди. Бундай оғир кунларда эр-хотин бир-бирини ташлаб кетмади. Оила бошлиғи мўмай даромад илинжида ўзга юртларни орзу қилмади. Аёли фарзандларини, оиласини ўйлаб, барча қийинчиликларга чидади. Одамларнинг уйда ёлланиб ишлаб топган пуллари эвазига рўзгор тебратишди.

— Бир куни уйимизга Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси ходимлари келиб, туман марказида талбир бўлаётганини, унда бизнинг оила ҳам иштирок этиши шартлигини айтди, — дейди Х.Тўраева. — Айтилган жойга бордик. Шахрисабз тумани марказида қуриб битказилган кўп

Дил сўзи

қаватли уйларнинг калити ўз эгаларига топшириладиган экан. Очиги, бу ерга нима учун қаққирланганимизни сўраб улгурмасимиздан Президент совғаси сифатида кўлимизга 3 хонали уйнинг калитини топширишди. Тасаввур қилинг, ҳеч қачон ўйламаган, кутмаган ҳолатингиз кўз олдингизда намоён бўлса. Чинакам бахт, омад мана шу эмасми?! Кўз ёшларимни тия олмадим. Ҳозир ҳам эсласам, қувончдан кўзларимга ёш келди. Кўнглим яйраб кетди. Айниқса, фарзандларимизнинг қувончи, кулгуси бир олам бўлди. Янги уйга кўчиб келган кунимиз оиламизнинг шодлигини тасаввур этиш қийин. Бизнинг оилага, фарзандларимизга мана шундай хурсандчилик улашган Президентимизга минг раҳмат!

Чиндан ҳам ўз уй-жойига эга бўлиш ҳар бир инсоннинг ўзини бахтли ҳис қилиши, тўқин яшashi, эзгу истаklarини рўёбга чиқаришида муҳим омиллардан саналади. Бошимизни пана қилалитган, турли хавф-хатарлардан холи, хотиржам яшашга имкон берадиган уйимиз бўлса, кўнглимиз тўқ бўлади. Келажакка ишонч билан қараймиз, катта мақсалларни дилга тутиб, бунёдкорликка, яратувчанликка интилиб яшаймиз. Фарзандларимиз бахту камоллини ёрқин келажакда кўраимиз.

Шамсиддин ХАЛИЛОВ,
Шахрисабз туманидаги 16-умумий ўрта таълим мактаби директори

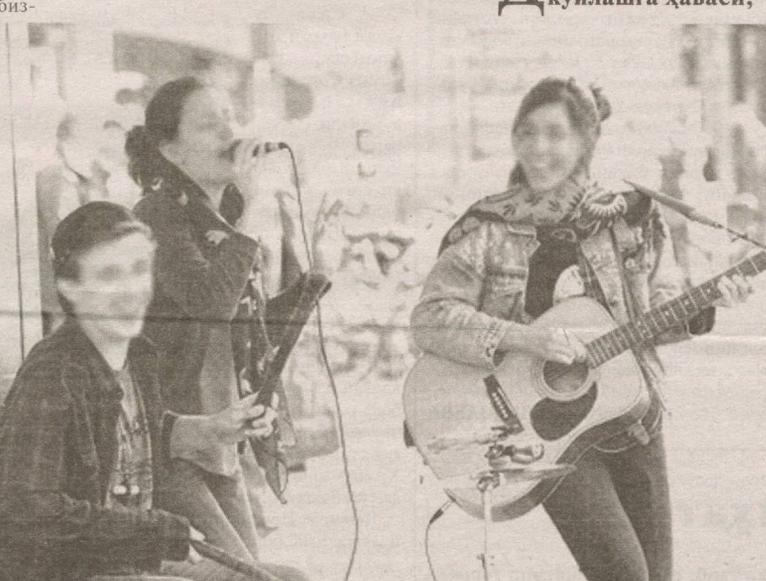
Жорий йилнинг 1 июлигача совуқ ва иссиқ сув сарфини ҳисоблаш приборлари хатловдан ўтказилади. Шунингдек, аҳолининг ичимлик сувни истеъмол қилиш нормативлари қайта кўриб чиқилади.

Яқинда меҳмонга келган дўстим «Тошкент - Тошкент эмас, Америка бўлиб кетибди-да, а жўра?...» деб қолди. Нега бундай хулосага келганини эса ёнгинамизда гитара чертиб, ўзга тилда қўшиқ куйлаётган йигитга тикилишдан тушуниб олдим.

Шу вақтга қадар она тилига ҳурмат мавзусида матбуотда жуда кўп ва хўп сўз юритилди. Лекин эътирофга арзигulik бирор натижага ҳамон эришилмади. Масалан, аксарият тамаддиҳоналар «Grosella» ёки «Paulo» сингари ажнабий номлардан воз кечганича йўқ. Уларнинг хўжайинлари бўлса, «Ит хурар, карвон ўтар...» қабиллида иш тутмоқда. Бу гапни кези келгани учунгина эсладик, ҳолос. Аммо бизнинг дунё саҳнасида арзигulik санъат намуналаримиз туриб, кўча-кўйда кулогимизни ёт ашулаларга тўлдиришга не ҳожат?!

Ҳозир ҳар бир йигит ёки қиз хорижий тиллардан бирортасини билади. Бугунги замон талаби ҳам шу аслида. Албатта, чет тилларини билишнинг афзаллиги, ютуғи кўп, бироқ бизнинг дунёқарашимиз, турмуш тарзимиз, андишамизга мос бўлмаган маданиятни ўзлаштиришга интилишни ёқлаш тўғримикин?! Минг афсуски, бугун билиб-билмай айна шу йўлдан бораемиз. Мисол учун, гарбона маданиятни эгнимиздаги

«Шу йигитча Ботир Зокировнинг ашуласидан бир шингил айтганда эди, мен кечки таомимнинг пулидан воз кечган бўлардим. Аммо кўриниб турибдики, бу «артист» «траливали, тили-тили»дан нарига ўтмайди»

очиқ-сочиқ, йиртиқ либослар мисолида қабул қилдик, таомларимизни ҳам озгина ўзгартириб ёт тилда номладик... Энди хорижий тилдаги қўшиқнинг маъносини тушунмасак ҳам, уни куйлаётган «хушовоз хонанда»ни олқишлашимиз керакми? Шу йўл билан кўча-кўйда иқтидорини пуллаётганларнинг бу иши ҳам гарб мамлакатларига тақлиднинг ўзгинаси-ку!

Иждокор дўстимиз билан суҳбатлашиб «Сайилгоҳ» кўчаси томон юрдик. Кўчанинг бир томонида турқи таровати «оммавий маданият»ни тарғиб этувчи «санъаткор» жуда авжига чиқиб куйлаяпти. Хонишини кўриб, нақ тилининг суяги йўқ, дейсан киши. Унинг атрофи одамлар билан гавжум. Давранинг ўртасига озги очиб қўйилган саз гилофи ҳам шунга яраша анча-мунча «мулла жирингга» тўлиб қолибди. Биз ҳам бироз томошабин бўлдик. Шунда ҳамроҳим: «Шу йигитча Ботир Зокировнинг ашула-

Юнусобод томонга ҳаракатланганидан автобуска бир йигит чиқиб, «Муҳтарам тингловчилар, сиздан илтимос, студиямизга керакли жиҳозларни харид қилишда амалий ёрдам беришлар», дейди-да, қўшиқ айта бошлайди. Одамлар унга ё ачинганидан ёки тезроқ даф бўлишидан умидвор бўлиб пул беради...

Мазкур мавзуда хушовоз хонанда Шухрат Дарёнинг фикрлари билан қизикдик.

— Жамоат жойларида қўшиқ куйлаётганларнинг телевидение орқали ёки катта саҳналарда қўшиқ айтиш имкони йўқ, — дейди хонанда. — Бу маблағ ёки истеъдоднинг йўқлиги ва бошқа сабаблар билан боғлиқ. Улар кўпроқ сайёҳларни жалб этиш учун асосан чет эл қўшиқларини куйлайди, деб ўйлайман. Тан олиш керак, уларнинг орасида ҳам истеъдодлар талайгина, фақат шу куч, шу иқтидорни ўтин ёришга сарфляпти. Масала-

нинг бошқа томони ҳам бор, биз сўз юритаётган ўша йигит-қизлар бугунги айрим эстрада юлдузларидан фарқли равишда жонли ижрода куйлаб, ўз маҳоратини намойиш этмоқда. Бу радио ва телевидение орқали халққа тақдим этилаётган маза-матрасиз кўшиқлар, фонограммасиз қўшиқ айтолмайдиغانлар «санъаткор»лардан яхшироқ. Агар ҳақиқий санъатсевар ёшларимизнинг кўча-кўйда куйлашдан уялсак, кичик концерт залларини кўпайтириш йўллари излайлик. Уларнинг ўз санъатини кўрсатиши учун зарур шарт-шароит, имконият яратиб берайлик. Шундан сўнг уларга ўз талабларимизни қўйсақ, ўринли бўлади.

Дарҳақиқат, қўшиқ куйлашга ҳаваси,

ихлоси баланд, иқтидорли ёшларни ўз санъатини намойиш қилишига биз ҳам қарши эмасмиз. Улардан хорижий ашулаларнигина эмас, биз соғинган ва кўнглимизга яқин ўзбекона тароналарни кўпроқ эшитгимиз келади. Фақат «Карвон, келар яна ўша карвон» деган саёз ижрода эмас!.. Мақсадимиз эса асл санъатдан баҳра олиш ва она тилимиз мавқени сақлашдир.

Сайилгоҳ, хиёбон, дам олиш масканлари каби манзилларда йигит-қизларимизнинг қўшиқ куйлаши масаласига келсак, бу борада жамоат жойларида тартибни сақлаш бўйича бир неча ҳуқуқий мезъорлар мавжуд. Демак, буёғига биз эмас, қонун-қоидалар сўзлагани тўғри бўлади.

Бегали ЭШОНҚУЛОВ,
«Жамият» муҳбири

Ота-оналарга кўмакчи

Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги «Оила» илмий-амалий тадқиқот маркази, Яққасарой тумани ҳокимлиги, Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ҳамкорлигида «Ота-оналар университети — ота-оналарга асосий кўмакчи» мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Унда ҳамкорлар томонидан маҳалларда ташкил этилган «Ота-оналар университети» фаолиятида йўл қўйилаётган айрим муаммо ва камчиликлар, ота-оналар ва педагоглар ўртасидаги муносабатларни янада яхшилаш борасида амалга оширилиши лозим бўлган долзарб вазифалар хусусида сўз юритилди.

— Тадбир жараёнида «Ёшларни оилага тайёрлашда никоҳ муносабатлари» ва «Репродуктив саломатлик» мавзуларида талабаларимиз кўпгина саволларга жавоб олди, — дейди Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти хотин-қизлар кўмитаси раиси Турсиной Тоирова. — «Оила» илмий-амалий тадқиқот маркази, Ёшлар иттифоқи, Республика болалар ижтимоий мослашуви маркази каби қатор ҳамкор ташкилотлар мутахассислари ёшларни оилага тайёрлашнинг назарий асослари, интерактив усуллар, ёш оилалар ўртасидаги ажримларнинг сабаблари ва репродуктив саломатлик тамойиллари хусусида йиғилганларга батафсил маълумот берди.

Шунингдек, алимент тўлаш шартлари, қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари билан боғлиқ масалалар қизгин баҳс-мунозараларга айланиб кетди.

Маъсула ЁҚУБОВА

ЭЪЛОН

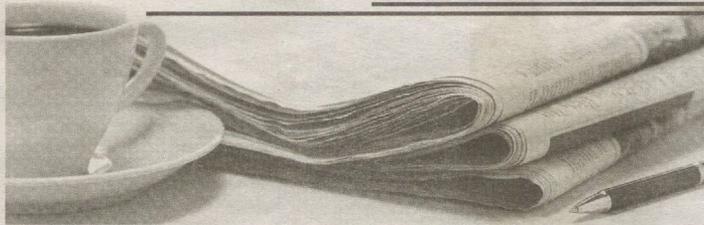
1995 йилда Самарқанд вилояти Нуробод туманидаги 41-мактаб томонидан Эшмуродов Шухрат Элбоевичга берилган № АО 116252 рақамли шаходатнома йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистонда «Хумо» карталарини чиқариш жорий йил 1 майдан бошланади. Мамлакатда карталарни қабул қиладиган 47 минг 990 та терминал ўрнатилди.

Фарзандининг келажагини ўйлайдиган ота-она унинг таълими учун маблағни аяши керак эмас!

Бугун Халқ таълими тизими, шубҳасиз, туб ислоҳотлар марказида турибди. Чунки эртанги кунимиз қандай бўлишини белгиловчи ёш авлод ва ўқитувчи-мураббийларнинг энг катта контингенти айнан шу тизимга қамраб олинган. Ҳозирги кенг қўламли ўзгаришлар даврида халқ таълими тизимида қандай ишлар олиб борилаётгани ҳамда бу йилги обуна мавсумида турли миш-мишларга сабаб бўлган «мажбурий обуна» масаласига ойдинлик киритиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазири Шерзод Шерматовни суҳбатга чорладик.

— Биламизки, Президентимиз томонидан таълим тизимидаги муаммо ва камчиликларни бартараф этиш учун соҳа вакиллари олдида катта вазифалар қўйилган. Тизимнинг бошида турган инсон сифатида айтинг-чи, қўзланган мақсадларнинг қанчасига эришилди-ю, яна қандай ислоҳотлар қўйилди?

— Халқ таълими тизими жуда катта тармоқ. Анча йилдан буён кўплаб муаммолар йиғилиб келган. Катта тизим бўлгани учун муаммоларнинг пайдо бўлиши ҳам, уларнинг счилгани ҳам бирдан билинмайди. Масалан, қурилиш соҳасини олиб қарайдиган бўлсак. Бирор иншоотни қуриб, фойдаланишга топширсангиз, кўзга дарров кўринади. Лекин таълим соҳасида бу нарса билинмайди.

Президентимиз ўқитувчининг обрўсини кўтариш кераклигини таъкидладилар. Яхши ўқитувчи мактабга келса, таълим сифати ошади. Ана ундан кейин биз натижага эриша оламиз. Унинг учун нима қилиш керак? Аввало, мактабларимиз энг зўр педагоглар келадиган, одамлар ҳавас қиладиган жойга айланиши лозим. Яқин тарихга қарайдиган бўлсак, ундай эмасди. Мактабларимиз ҳамма учун текин ёрдамчи бўлиб қолган эди. Тозалашга ҳам ўқитувчи, пахта теришга ҳам ўқитувчи. Кўпол бўлса, узр сўрайман, айрим жойларда ўқитувчилар, ҳатто, тўнг ташкиланиши ҳам айнишди. Ойлик эса олмаган. Яъни, умумий қарор бўйича оширилган, лекин соҳа учун алоҳида оширилмаган. Соҳа катта бўлгани боис арзиманга миқдорда ойлик оширилса ҳам маблағ катта бўлиб кетади. Йиллар давомида ўқитувчининг ойлиги ўсиш суръати бошқа тармоқларга қараганда орқала бўлиб келган.

Бир мисол, абитуриент бирор олийгоҳга ҳужжат топширишдан аввал, қайси институтда ўқиш ҳақида ўйлайди. Имконияти банд, билимли болалар дипломатия, ҳуқуқшунослик, иқтисодиёт каби йўналишдаги олий таълим муассасаларини таллайди. Биринчи йил талаба бўла олмаганлар ёки ўз билимига ишончи камроқ бўлганлар эса педагогикага ҳужжат топширади. Мана, Финляндия, Сингапурни мактаб гапирамиз. У ёқда имконияти юқори болалар педагогика соҳасини таллайди. Бизда ҳам шундай бўлиши керак. Бунинг учун ўқитувчининг обрўси ва маошини ошириш керак.

Мен нима учун узоқдан гап бошладим?! Сабаби бизда узоқ йиллар бошқа институтларга қира олмаганлар нисба-

тан кам балл билан ўқитувчилик соҳасига ўқишга кирган. Улар мактабларда ўқитган болалар ҳам шунга монанд равишда зўр таълим олишолмаган. Ўша болалар ҳам мактабни тугатиб, ораларидаги энг кам билимлилар яна педагогика олийгоҳларига кирган. Натижада йиллар давомида таълим сифати пасайиб бораверган. Занжир мана шундай даъвом этган. Президентимизнинг сиёсий ироласи билан ҳозирча қилинган энг катта иш мана шу занжир 180 градусга ўзгартирилди. Бу жуда катта муваффақият. Аввалги салбий занжирнинг натижасини биз бугун кўриб турибмиз. Мисол учун, кўчадаги реклама ва эълонлардаги хатоларни қаранг. Қолаверса, миллионлаб юртдошларимиз чет давлатларда юрибди. Афсуски, кўпларнинг ҳуқуқлари поймол бўляпти. Чунки уларнинг кўпи на ўз тилида, на рус тилида эглаб ёзишни, фикрини тўлиқ баён қилишни билади. Мана шундай салбий натижаларни энди кўриб, биллиб турибмиз. Лекин бу нарсалар бир кунда бўлмаган-ку! Неча йиллик таълим тизимидаги нуқсонлар сабаб бўлган. Бу нарса атайлаб қилинган, деган фикрлан йироқман. Шунчаки, соҳага эътибор етарлича бўлмаган. Энди мана шу йиллар давомида ишлаб келган салбий занжир ўзгартирилди. Яъни халқимиз ўқитувчилик касбига секин-аста қизиқа бошлаяпти. Олий маълумотли ўқитувчилар мактабга қайтыпти. Масалан, эркаклар оила бокучисини бўлишгани учун ойлик камлиги сабаб бошқа ишлар билан шуғулланиб кетган эди. Мана, секин-секин эркак устозлар сафи ҳам кенгайяпти. Кўплари эса «қайтсам бўларкан» деб ўйлаб кўряпти. Шунинг учун биз бу нарсага қаттиқ турдикчи, биринчи галда, ойликни ошириш керак эди. Қолаверса, ўқитувчини касбидан ташқари бўлган ортиқча меҳнатта жалб қилмаслик чораларини кўрдик. Кўплаб давлат идоралари ҳам кўмак беришди. Оммавий ахборот воситалари катта ёрдам берди. Умуман, ҳамма бир ёқадан бош чиқарди. Натижада бугун ўқитувчиларнинг мажбурий меҳнатта жалб қилинмаслигига эришяпмиз. Ҳатто, ҳокимлар селектор йиғилишлари қилиб, «Бир ўқитувчи пахта даласи ёнидан шунчаки ўтиб кетаётган бўлса ҳам ортига қайтариб юборинглар. Кўринишмасин далада» деганмиш. Бу яхши натижа-да барибир.

Бу ҳали ҳамма нарса яхши, таълим сифати зўр, дегани эмас. Биз шунчаки ўқитувчини ўз иши билан шуғулланиши ҳақида гапирдик. Бироқ бирдангина самара зўр бўлади, деб ўйламаслик керак.

Сабаби кўп йиллар ўқитувчилар кузги мавсумда ҳам, баҳорги мавсумда ҳам далада бўлган. Анча йиллар касбига тааллуқли бўлмаган ишлар билан шуғулланган одамлар мактабга келди. Энди улар нима иш қилиши кераклигини билиши керак.

— Бугун Президент мактаблари деган сўз халқимиз томонидан шундай ижобий қабул қилиндики, ҳар бир ота-она фарзанди шундай жойда таълим олишини орзу қилади. Бу мактабларга қандай тартибда ҳужжатлар топширилади? Умуман, даъвогарлар сонини чеклаганими? Қолаверса, мактабда ўзбек тили илмий жиҳатдан ўрганиладими? Шулар ҳақида маълумот берсангиз.

— Президентимиз бу ташаббусни кўтарганида бу мактабларда энг ватанпарвар болаларни тарбиялаш кераклигини айтган эди. Хорижий тиллар чуқур ўрганилиши билан бирга, албатта, ўзбек тили асосий тилимиз сифатида ўқитилади. Бунга шубҳа бўлиши ҳам мумкин эмас. Мақсад — Ўзбекистон кадрларининг халқаро даражада рақобатбардошлигини оширмоқчимиз. Шу болаларимиз эртага мамлакатимизнинг ривожланиши учун ҳисса қўшиши керак.

Қолаверса, Президент мактаблари бутун таълим тизими учун, мактаблар учун намуна бўлади. Яъни, янги, жаҳон таълим стандартлари талабига мос дастур тузилади. Иккинчидан, мактабга қабул жараёнилари такомиллашади. Учинчидан, ўқитувчилар учун малака ошириш маскани вазифини ўтайди. Турли вилоятлардан ўқитувчилар келиб, дарсларга қатнашиб, кузатиб, ўрганиб кетади. Шу мактаб мисолида бутун таълим тизимида ўзига хос ислоҳотлар амалга оширилади. Асосийси, ҳар бир чет эллик ўқитувчининг ёнида ўзимизники ҳам бўлиб, ўзига хос гуруҳ шаклланади.

Имтиҳонлар, ҳужжат топшириш масалаларига келсак, ҳозир бу борада охириги хулосага келингани йўқ, ишлар кетаяпти. Албатта, барча маълумотлар тақдим этиб борилади. Талаблари, тартиблари ишлаб чиқилапти. Ҳужжат топшириш, бошланғич саралаш, имтиҳон, ҳаммаси адолатли, шаффоф бўлади.

— Ҳусусий мактабларда ўқитиш сифати яхши, аммо тўлов ўртача ойликка ишлайдиган одамлар учун жуда қimmat. Бу мактабларга тўлов нархларини белгилашда қандай мезонларга таянилади? Умуман, вазирилик нархларнинг бироз арзонлаштирилишига аралашши мумкинми?

— Йўқ, у хусусий мактаб, хусусий талбиркор ишга давлат аралашмаслиги керак. Вазирилик фақатгина таълим сифати ва ўқувчиларнинг маънавий тарбиясига аралашши мумкин. Лекин тўлов нархга аралашмайди. Аслида, фарзандининг келажагини ўйлайдиган ота-она унинг таълими учун маблағни аяши керак эмас.

— Лекин имконияти бўлмаса-чи?

— Унда давлат мактабларида ўқитавериш керак. Бошқача қилиб айтганда, хусусийга халақат қилмаслик, давлат мактабларини янада яхшилаш керак. Олдин мисол, олдин хусусий мактаб очиш учун лицензия олиш муаммо эди. Ҳозир Президент қарори билан булар ҳал бўлди. Бемалол лицензия олиш мумкин. Кейинги муаммо, шаходатнома беролмас эди. Мана, бу йилдан бу муаммо ҳам ҳал бўлди. Қўшимча дарсликлардан фойдаланишда эътироз бор эди. Бу ҳам бартараф этилди. Яъни, хусусий мактаб давлат томонидан тасвия қилинаётган дарсликлар асосида ўқитали. Шу меъёр даражасида билим бериши мажбурий. Аммо янада кўпроқ илм бермоқчи бўлса, қўшимча адабиётлардан фойдаланмоқчи бўлса, бемалол.

— «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида чоп этилган ҳазилнамо бир луқмани ўқигандирсиз? Унда шу маънодаги гаплар бор: «Шогирд устозни пири қомилдан сўрабди: — Устоз, газета ўқимай, олим бўлиш мумкинми? Шунда пири қомил жавоб берибди: — Олим бўлиш, бўлмаслигини билмадим-у, газета ўқимайдиган одам вазир бўлиши мумкин». Айтинг-чи, бунда нимага шаъма қилиняпти? Сиз нима деб ўйлайсиз: газета ўқимай, чинданам вазир бўлиш мумкинми?

— Бу гапда нимага шаъма қилиняпти, билмадим-у, аммо гап мен ҳақимда бўлса, мен газета ўқийман. Нафақат газета, балки барча оммавий ахборот воситалари, интернет сайтлари, ижтимоий тармоқларни ҳам кузатаман. Газеталар зўр бўлсин, халқ ўқисин. Мени газетанинг душманига чиқариш керак эмас.

Лекин бирорта даврий босма нашрда маркетинг бўйича мутахассис ёки иқтисодий ривожланиш билан шуғулланувчи мутахассис йўқ. Бир бош муҳаррирга газета мактабларга вақтида етиб бормаётганини айтдим. У бунга эса почтанинг айби эканини билдирди. Майли, почта айбдордир. Бироқ бу билан унинг иши юришиб қолмайди-ку.

— Сиз бир газетхон вазир сифатида мактабларга, аникроғи, ўқитувчилар ва ўқувчиларга қайсидир даврий нашрларни ўқитиши, обуна бўлишни тавсия қилишингиз мумкинми?

— Албатта, тасвия қиламан. Бир гапни яна таъкидлашни истайман, мен мажбурий деган нарсага қарши бўлдим. Газетага, ихтиёрий обунага эмас. Шу нарсада сал тушунмовчилик бўляпти. Мана, ўқитувчини мажбурий меҳнатдан, мажбурий обунадан, мажбуран қандайдир ҳомийликлар қилишдан халос қилдик. Лекин газета ўқимасин, демасдик. Мисол учун, менинг чўнтагимда маълум миқдорда пулим бор. Унга хоҳдасам, сув олиб ичаман, хоҳдасам болаларимга нимадир харид қиламан, хоҳдасам, газетага обуна бўламан. Яъни ўқитувчи ўз пулини ўзи истганича ишлатсин. Мен бундай ҳолатда қандай қилиб уни чеклашим мумкин. Яна таққор айтман: мен газетанинг душмани эмасман.

Сигора ТОЖИДДИНОВА
суҳбатлашди.

Ўзбекистонда ўқувчилар янги ўқув йилидан QR кодли дарсликлардан фойдаланади.

«АГРОБАНК» «ВАНКЕХРО – 2019»ДА ЗАМОНАВИЙ ХИЗМАТЛАР ҲАМДА ҚИЗИҚАРЛИ ТАНЛОВЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТДИ

Жорий йилнинг 11-13
апрель кунлари пой-
тахтимиздаги «Ўзэкспомар-
каз» миллий кўргазмалар
мажмуасида банк технологи-
ялари, асбоб-ускуналари ва
хизматлари «BankExpo - 2019»
миллий кўргазмаси бўлиб
ўтди.

Кўргазмада иштирок этган «Агробанк» стенди одамлар билан гавжум бўлди. Бунинг ўзига хос бир неча сабаблари бор, албатта.

Айтиш мумкинки, банк вакиллари кўргазмага юқори даражада тайёргарлик кўрди. Шундан келиб чиқиб, тадбир иштирокчилари учун турли ўйинлар ҳамда танловлар ўтказди. Қизиқарли саволларга тезкор жавоб тошган мижозлар ва иштирокчилар тақдирланди.

Мазкур кўргазмада бошқа банклар қатори «Агробанк» ҳам мижозларига қулайлик яратиш мақсадида инновацион технологиялар, асбоб-ускуналар, яъни масофадан туриб, онлайн тарзда амалга оширишни ўзида жамлаган қурилма, мобил иловалари билан фаол иштирок этди. Шунингдек, банк тизимида жорий этилаётган бошқа янгилликлар билан йиғилганларни таништириб борди.

Кўргазмага келган мижозлар, хусусан, ўз тадбиркорлик фаолиятини бошлаш истагида бўлган ёшларга банк мутахассислари томонидан банк хизматлари

бўйича зарур тавсия ва маслаҳатлар берилди. Қолаверса, кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларига янги хизматлар, банк ва мижоз ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик хусусида ҳам атрафлича маълумот берилди.

Айни пайтда банклар жорий этаётган замонавий технологиялар тадбиркорлар ва ишбилармонлар учун қулайлик яратмоқда. Шунинг учун банклар бу йўналишда янги-янги лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этаётир. Хусусан, «Agrobankmobile» иловасининг янгиланган кўриниши йиғилганларда қизиқиш уйғотди.

Айниқса, мазкур илованинг «online credit» бўлимидаги микроқарз олиш имконияти яратилгани иштирокчилар эътирофига сазовор бўлди.

Маълумот ўрнида айтиш жоизки, ўтган давр мобайнида «Agrobankmobile» иловаси орқали миллий валютани хорижий валютага конвертация

қилиш, иловадаги «Омонатлар» бўлимида онлайн депозит ҳисоб varaғи очиб, унга зарур маблағни ўтказиш йўлга қўйилган. Шунингдек, юридик шахслар ва фермер хўжаликлари «Agrobank-Mobil-Biznes» иловаси асосида онлайн тарзда масофадан туриб имтиёзли кредитларни ўзлаштириш ва зарур маълумотларни олиши мумкин. Бунда фермерларнинг вақти ва сарф-харажатлари кескин қисқаради.

Бундан ташқари, бугунги кунда аҳоли ва мижозларга янада қулайлик яратиш ҳамда хизматлар сифатини ошириш мақсадида банк юртимиз бўйлаб банкومات, инфокиоскаларни жойлаштирмоқда. Хусусан, жойларда банкнинг 400 та банкوماتи, 420 та инфокиоскаси ва 248 та мини-банкни аҳолига турли хизматлар кўрсатяпти. Улар орқали мижозлар учун кредитларни расмийлаштириш, халқаро пул ўтказмалари, валюта айирбошлаш, нақд пул олиш, коммунал тўловларни қабул қилиш, пластик карталар билан амалиётлар каби банкнинг бошқа янги хизмат турларини амалга ошириш йўлга қўйилган.

Банк матбуот хизмати.

Ҳаётбахш неъмат

Жонажон Ўзбекистонимиз ҳақида сўз юритилганда, жаннатмакон юрт, дея таъриф берилади. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки унинг гўзал табиатидан баҳраманд бўлган киши бунга тўла ишонч ҳосил қилади.

Айниқса, бир қанча биогеографик ҳудуд кесилган минтақада жойлашгани туфайли ўсимлик дунёси ниҳоятда ранг-баранглиги билан ажралиб туради. Маълумотларга қараганда, заминимизда наботот оламининг 4500 дан ортққ тури учрайди. Шундан 600 дан зиёди доривор ўсимлик бўлиб, фармацевтика саноати учун муҳим хом ашё ҳисобланади. Шундай доривор ўсимликлардан бири андиздир.

Андиз — қоқийтушлар (мурракбағулдошлар) оиласига мансуб бўлиб, унинг Ўрта Осиёда 20 та тури тарқалган. Юртимизда эса Британия андизи, каспий андизи, қуланг, қора, илдизли, катта, катта баргли, толбарг, илдизбош-

ли турлари учрайди. Булар ичида энг кўп тарқалгани қора андиздир. Унинг бўйи 100-175 сантиметр келадиган, кўп йиллик ўтдир. Барглари жуда йирик бўлиб, узунлиги 50, эни 25 сантиметргача ўсади. Июнь-июль ойларида гуллайди. Уруғи июль-августда пишиб етилади. Гуллари сариқ рангда. Қора андиз тоғ этакларидан тортиб, тоғ минтақасининг ўрта қисмигача бўлган зах ерларда, даррах ва буталар орасида ўсади. Республикаимизнинг Тошкент, Самарқанд, Андизжон, Фарғона ва Сурхондарё вилоятларида кенг тарқалган.

Тиб илмининг султони Абу Али ибн Сино бу ўсимликнинг илдиз ва баргларида бод, бўғим оғриқла-

бавосил, сил касалликларини даволашда ва гижжа туширувчи дори сифатида ишлатилади. Барги эса яраларни тузатувчи малҳамдир. Илдиздан тайёрланган дори ошқозон ва йўғон ичак жароҳатларини даволовчи самарали восита саналади.

Андиз ўтини (илдизи, гулини) ҳар қандай касалликка даво экан деб, ўзбошимчилик билан билар-билмас ичиб кўриш, яра-чақаларга суртиш асло мумкин эмас. Фақатгина шифокор тавсиясига асосан буюрилган миқдорда ичиш ёки суртиш мумкин.

Марҳамат МАТВАЛИЕВА,

биология фанлари номзоди,

ЎзРФА Ботаника институти катта илмий ходими

19 апрель	20 апрель	21 апрель	22 апрель	23 апрель	24 апрель	25 апрель
Б-ХАВО	+20°C	+13°C	+22°C	+12°C	+17°C	+11°C
	+21°C	+13°C	+22°C	+14°C	+15°C	+9°C
	+15°C	+8°C				

ob-havo.uz сайтидан олинган.

ЖАМИЯТ

Муассислар:
Фўқаролик жамияти шакллани-
шини мониторинг қилиш мустақил
институти.
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Давлат бош-
қаруви академияси.
Ўзбекистон Нодавлат нотижорат
ташкilotлари миллий ассоциацияси.
Ўзбекистон Мустақил босма
оммавий ахборот воситалари ва
ахборот агентликларини қўллаб-
қувватлаш ва ривожлантириш жамоат
фонди.
Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.
«Маҳалла» хайрия жамоат фонди.
Тадбиркорлар ва ишбилармонлар
ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-де-
мократик партияси.
Ўзбекистон экологик ҳаракати.
Ўзбекистон Республикаси Эколо-
гия ва атраф-муҳитни муҳофаза қилиш
давлат қўмитаси.
«Фўқаролик жамияти — Гражданское
общество — Civil society» журнали.

Бош муҳаррир
Мақсуд ЖОНИХОНОВ

Таҳрир хайъати:
Рустам Комилов
Рустам Қосимов
Саид-Абдулазиз Юсупов
Борий Алихонov
Акмал Саидов
Шавак Жавлонов
Руфат Неъматов
Феруза Мирзақомилова

Газета таҳририятнинг компью-
тер бўлимида саҳифаланди.
«Шарқ» нашриёт-матбаа ак-
циядорлик компанияси босмахо-
насида чоп этилди.
Манзил: Буюк Турон кўчаси 41.
Буюртма рақами Г-414 Адади:
2504.
Жума куни чиқади.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2
босма табоқ. Баҳоиси келишилган
нархда.
Газета Ўзбекистон матбуот ва
ахборот агентлигида 2006 йил
0010-рақам билан рўйхатга олин-
ган.

ISSN 2010-7722

Навбатчи: Бахринисо Мадумарова

Дизайнер: Бегали Эшонкулов

100000, Тошкент шаҳри Матбуот-
чилар кўчаси 32.
Маълумот учун телефонлар:
(71) 233-72-77, 236-10-87,
233-91-55
Реклама ва эълонлар учун:
Электрон почта: jamiyat@uimail.uz
Газета индекси — 131
«ЖАМИЯТ»дан олинган маълум-
отларда манба сифатида газета
номи кўрсатилиши шарт.
ЎЗА яқуни:
Топширилган вақти: 19.35
1 2 3 4 6